

Förändringens tid är här

»Tvärtom tror jag att vi lever i en tid där människor söker auktoriteter och tydlighet mycket mer än på länge. Det är inte ovanligt i tider av osäkerhet och kris.«

Förändringens tid är här. Varken världen eller kyrkan är vad den en gång har varit. Kyrkans medlemstal sviker och oron inför vad Svenska kyrkan kommer att vara eller bli är på många sätt befogad och ganska stor. Någon brist på åsikter om hur kyrkan borde ta sig uttryck, råder det dock inte. För några veckor sedan använde kyrkohistorikern Joel Halldorf sin plattform i Expressen till att basunera ut att Svenska kyrkan är mesig. Han tycker att präster lägger huvudet på sned och skäms för sin tro. Huruvida diakoner bör lägga huvudet på sned eller ej, förtäljer inte artikeln. Istället blickar han tillbaka till den fiktive, amerikanske femtiotalsprästen John Ames, uppdiaktad av Marilynne Robinson, som ett bra ideal att efterleva. Eller, den försupne prästen i den danska serien ”Herrens vägar”. Minns ni? Han som är ganska oförmögen till empati, sviker sin familj och brottas med sina inre demoner. Ett ganska solklart fall för avkragning och, får man hoppas, hjälp till rehabilitering. Han klarar faktiskt inte av att sköta sitt jobb och andra människor blir lidande. Bli som honom, så kommer det att ordna sig, säger Halldorf. Ironiskt nog tycker Halldorf ändå att det är en bra sak att kyrkan nu äntligen har visat var det moraliska skåpet ska stå (han talar om biskopen i Visby). Så uppenbarligen är Halldorf inte lika förtjust i den materiella verkligheten som han är i fiktionen.

Jag tycker dock att Halldorfs analys bör tas i beaktande. Eftersom jag tror att den är fel. ”Hur är man en god präst i ett senmodernt och sekulariserat samhälle som har svårt för auktoriteter?”, är frågan Halldorf ställer sig. Den första delen av frågan är rätt ställd men inte den andra. Jag tror nämligen inte att vi lever i en tid som har svårt för auktoriteter. Tvärtom tror jag att vi lever i en tid där människor söker auktoriteter och tydlighet mycket mer än på länge. Det är inte ovanligt i tider av osäkerhet och kris. Kanske framträder dock inte den åtrådda auktoriteten av idag i form av den faderlige prästgestalt, den som Halldorf verkar efterfråga. Idag framträder våra auktoriteter snarare i form av YouTubers, influencers eller, hör och häpna: kanske rent utav som kvällstidningsteologer! När jag ser kommentarsfallet svämmas över av kollegor som

säger ja och amen till ”fader Halldorf”, så är jag trots allt benägen att ge Halldorf rätt och jag vill helst bara ropa: Luther, kom tillbaka, allt är förlåtet. Bemyndiga oss och påminn oss om friheten i Kristus igen!

Vår tid har bara de senaste veckorna visat sig vara högst osäker och krisartad. För vår kyrka blir det lätt dubbelt upp när vi hör de dystra siffror av statistik som förkunnas från högre ort. Här uppstår ett farligt läge, där suktandet efter starkare identitet och tydligare auktoriteter att ta rygg på för det egna tyckandet, kan verka högst lockande. Inte minst kommer det säkert att bättra på statistiken. Precis som Israels folk är det lätt att blicka tillbaka till det förflutna när utmaningarna kommer. ”Let’s make our church great again!” Det är lätt att, likt Israels folk, glömma bort att fångenskapen var just en fångenskap och att det finns goda skäl till varför vi gav oss ut på den här resan, helt enkelt därför att kyrkan har skadat människor. För den som undrar över om detta är ett passerat kapitel i historien vill jag rekommendera SVTs serie ”Gud som haver barnen kär”, där barn som vuxit upp i relativt slutna religiösa gemenskaper, sådana som med glädje har tyckt att svenska kyrkan har varit mesig och otydlig i sin andlighet, vittnar om skrällen och fasan de upplevt inför vad deras auktoriteter förkunnat av att bli lämnad kvar den dag då Jesus kommer om de inte tillräckligt tydligt ”stått upp” för sin tro. För det judiska folket fungerade minnet av historien både som stärkande av identiteten för att kunna omfamna en hoppfull framtid för sig och sina barn men också som en påminnelse om att inte upprepa gamla tiders oförrätter genom att ignorera medmänniskans rop. I detta diakoninumner ges konstruktiva förslag till ”hur vi kan vara kyrka i ett senmodernt och sekulariserat samhälle”. Anders Hagman och Yukako Nahlbom ger båda exempel på hur vi kan blicka tillbaka, såväl som blicka utåt mot andra kontinenter, för att fatta mod och rikta oss mot framtiden.

JENNY KARLSSON

